

VRIESCHE

COURANT.

D I N G S D A G

D E N 6 S E P T E M B E R .

Z W I T Z E R L A N D .

LUCERNE den 8 Augustus. Zyne Excellentie de Landman, heeft by eene Circulaire van den 28 l. later kennisde van de Cantons gebragt eene Nota, by dewelke de Chargé d'Affaires van Frankryk, op eene nauwkeuriger waakzaamheid tegens de Fransche Deferteurs en Conscriptie-naires, die in Zwitserland eene Schuilplaats zoeken, aandringt; hy vischt, dat geen Fransman van 15 tot 30 Jaaren oud, in Zwitserland geduld zal worden, zo hy niet voorzien is van een Paspoort door de Ambassade geveerd. De Landman verzoekt de Cantonaale Gouvernemen-ten, aan hem op te geven, de maatregelen die reeds door hun ter voldoening van dezen eisch, welke gegrond is op de nauwe betrekkingen der beide Staaten, genomen zyn.

K E R K E L T K E S T A A T .

ROMEN den 17 Augustus. 's Avonds van den 14 dezer werd de Verjaardag van Z. M. den Keizer Napoleon, in deze Hoofdstad, door al het Geslacht van het Kasteel van St. Angelo aangekondigd. Deze Salvos werden den volgenden dag, door al de Batterijen langs de Kust en die der Lands-Vaartuigen, herhaald. Het gebulder van het Geschut nam te Civita-Vecchia eenen aanvang, en strekte zich ter regter en linker zyde tot Terracina uit. De Lands- en Koopvaardyschepen vlagden allen; de Keizerlyke Vlaggen wapperden van alle de openbare Torens, Forten en Gestichten. Ten 10 uren werd er een plechtig Te Deum gezongen in de Kerk van St. Louis des Français. De Heer Generaal Miollis, het bevel voerende in de Romeinsche Staten, begaf er zich in groote Staatie naar toe, benevens de Leden van het Corps Diplomatique. Nademiddag verrigten de Troepen groote Manoeuvres in de Villa-Borghese. Gister was er groot Assemblée by den Generaal Miollis, wiens Paleis op het prachtigst verlicht was.

I T A L I E N .

MILAN den 18 Augustus. Zyne Keizerl. Hoogh. de Prins Vice-Koning heeft te Loretto een Decreet uitgevaardigd, hetwelk de volgende schikkingen bevat:
Te rekenen van dezen dag af aan, is het heilige Huis te Loretto onder onze bescherming gesteld. Hetzelve zal onder eene byzondere Administratie gebragt worden, zaamgesteld uit den Onder-Prefect, te Loretto residentie, die President zal zyn, den Bisschop, den Podesta, en uit drie Inwoners van Loretto, bekend door hunne vroomheid en yver, en die benoemd zullen worden door den Prefect van het Departement. Deze Administratie zal zonder verwijl aan den Prefect het meest geschikte Plan voordragen tot een Reglement, om alle die verbeteringen daartestellen, voor welken den ontvangst vatbaar is, en om orde en bezuiniging in de uitgaven te brengen. Zy zal, vóór de maand October, den Prefect, en deze, in de volgende Maand, aan den Minister van Binnenlandsche Zaken ter hand stellen de raming van ontvangst en uitgave voor het volgende Jaar; zullende de rekening van het loopende Jaar, vóór den eersten February, aan den Prefect, en vóór den eersten Maart, aan den Minister van Binnenlandsche Zaken moeten worden aangeboden, die, na daar over met den Minister der Eerediensten, voor zo veel hem aangaat, te zullen hebben geconferreerd, ons van een en ander verslag zal geven.

D U I T S C H L A N D E N B Y G E L E G E N E L A N D E N .

FRANKFORT den 20 Augustus. In Dresden zyn drie Soldaten, by de Infantry dienende, en die hunne Officieren beleedigd hadden, door den Krygsraad veroordeeld, om doodgeschoten te worden. De Koning heeft dit vonnis verzacht, en gelast, dat het Lot bepalen zou, wie van drieën den dood zou ondergaan, terwijl de beide andere voor altyd tot den Vestingsarbeid veroordeeld zyn. De uitvoering van dit Vonnis was des te aandoenlyker, daar er by Menschen geheugen in Saxen zulk een toneel niet was bygewoond. Eene verbazende menigte Aanschouwers uit de Stad, stond rondom den kring der Soldaten, welke het Veld insloten, waarop het Vonnis zou worden ten uitvoer gebragt. De Doodkist stond aan den voet van een bloeienden Heuvel, en was bestemd voor den gein, wien het ongelukkige Lot zou treffen. De drie Misdadigers, midden in den kring gebragt, namen de Doodkist aan, en wierpen achtereenvolgens drie, vier, twee. Deze laatste werp, als de laagste, gaf het Slagoffer te kennen. Toen men vernam, dat hy, die sterven moest, ongehuld, en de twee anderen Vaders van Huisgezinnen waren, kon men duidelyk by alle aanwezigen blydschap bespeuren. Na dat de veroordeelde door de aldaar tegenwoordige Geestelyken tot den dood was voorbereid, stapte hy onverschrokken naar den Heuvel, knielde neder, en wierd door drie Snaphaanschoten ontzield. De beide anderen moesten zyn Lyk, toen het gekist was, op hunne Schouders wegdragen. De Aanschouwers hebben het Huisgezin van een der beide schulders, die de strengheid der Wet ontfnapt zyn, mildelyk met Aalmoezen begiftigd.

Den 24 Augustus. Men heeft thans te Weenen eene proef genomen van eene nieuwe uitvinding, die het Publick zeer bezig houdt. Het is een Kunstwerktuig, uitgevonden door den Heer Degen, Horologiemaker in die Hoofdstad, en het welk hy zo verre tot volmaaktheid hoopt te zullen kunnen brengen, dat het den bynaam van heidendaagfchen Dedalus zal kunnen waardig zyn. De proeven, die hy er in de groote Zaal der Universiteit en in de Keizerlyke Ryfchool mede heeft genomen, hebben de aanschouwers ten hoogste voldaan, schoon de Heer Degen nog gebruik maakt van een tegenwigt van vyftig pond, aan het einde van eene koord vast gemaakt, die door een katrol loopt, en waarvan hy het ander einde om zyne Lendenen bindt. Het werktuig vormt twee soorten van vleugels, in welker midden zig de nieuwe Lugtreiziger plaatst. In dezen stand, en door het tegenwigt gehouden, verhef de Heer Degen zig tot de hoogte van 54 Voet en vloog in al de strekkingen. Zyne handen hield hy aan twee handvatten, welken hem dienen om de vleugels te bewegen. Hy twyfelt niet, of hy zal, wanneer zyne uitvinding tot volkomenheid gebragt zal zyn, en hy zelf meer hebbelykheid zal bekomen hebben om ze te bestieren, het tegenwigt kunnen ontbeeren en vrylyk door de lugt vliegen. Hy is zelfs voornemens eerstdaags zyne ontdekking te gebruiken tot oplossing van een geschilstuk, het welk tot hier toe de verbeelding der Lugtreizigers vrugtloos heeft bezig gehouden. Hy hoopt, dat zyn Werktuig voor een Lugtboel gespannen, als men zig dus kan uitdrukken, hem middelen zal verschaffen, om denzelven te bestieren. In den Prater zal hy voor het oog van het Publick, voor het einde van het schoone Jaargety, de proef nemen.

Den 26 Augustus. De Troepen van zyne Doorl. Hoogh. de Prins Primaat, te zamen uitmakende 853 Man, zullen morgen met het aanbreeken van den dag te Scheep naar Maintz vertrekken.

Volgens Brieven uit Zwitserland had men aldaar van de Spaansche Grensen de volgende tyding in dato den 11 Augustus, bekomen:

Zedert het vertrek van den Groothertog van Berg, voert de Hertog van Rovigo (Generaal Savary) het Opperbevel over de Fransche Troepen in Spanjen. Naar men zegt, zoude de Generaal Jourdan tot Gouverneur van Madrid benoemd zyn. Tusschen de Chefs van de Insurgenten zegt men dat geene te nauwe eensgezindheid zoude plaats hebben. Omtrent de overgave van de Stad Sevilla, was men in Onderhandeling. In Spanjen wierden nog meerdere Fransche Generaals te gemoet gezien. Door het Zuiden van Frankryk marcheeren de meeste Battaillons die uit Noord-Italiën komen, naar Spanjen; zy begeven zich over den weg van Perpignan naar Catalonien, alwaar den Opstand nog niet gedempt is. Omtrent den staat der zaaken in Valencia en Murcia, heeft men nog geene zekere berichten.

Den 28 Augustus. De Troepen van zyne Doorluchtige Hoogheid de Prins Primaat, te zamen uitmakende 853 Man, zyn gisteren, met het aanbreeken van den dag, te Scheep naar Maintz vertrokken.

Den 19 Augustus. des avonds tusschen 8 en 9 uren, is het 24ste Regiment Fransche Infantry en het 9de Regiment Jagers, komende uit het Camp by Berlin, te zamen uitmakende meer dan 4000 Man, op Wagens van Wittenberg alhier aangekomen; dezelve zyn den anderen dag, op dezelfde wyze, naar Gera gebragt, en zyn over Bamberg den 26 te Wurzburg aangekomen en gisteren verder voortgetrokken, wor-

dende door nog anderen gevolgd, die allen naar Mentz zullen trekken; van waar men het volgende meldt:

„ Sedert lang hebben de Duitfche Dagbladen het Publick bezig gehouden, met het „ formeeren van Campementen in de nabylheid van de voornaamste Steden aan den „ Rhyne, en inzonderheid ook van deze Stad, die alle door de Troepen der Rhyne- „ Confederatie betrokken zouden worden. Deze ongerynde geruchten zyn door de „ plaats gehad hebbende gebeurtenissen volkomen wederlegt, dewyl de Troepen „ der geconfedereerde Vorsten, die alhier aangekomen zyn, daadlyk hunnen marsch „ naar de Binnendeelen van Frankryk hebben voortgezet. De Troepen van zyne Ko- „ ninglyke Hoogheid den Groot-Hertog van Darmstad, te zamen uitmakende 2000 „ Mannen, welke gisteren alhier aangekomen zyn, zyn heden insgelyks derwaards „ vertrokken.”

Maar uit Saxen word van den 16 Augustus geschreven. Ingevolge eene Order, godagtekend den 11 dezer, moeten alle de Troepen, met uitzondering van die geenen welke onlangs uit Polen terug gekomen zyn, en die thans het Garnisoen der Hoofdstad Dresden uitmaken, zich met den meesten spoed naar den linker Oever van de Elbe begeven; om aldaar twee Campementen, te Stolpen en te Perna, te betrekken; zelfs moet een Battaillon Grenadiers van de Garde, en twee Esquadrons van de Garde du Corps, derwaards op marsch gaan. In Bohemen is alles in volle rust en er hebben geene Oorlogszingige bewegingen plaats; ook word door de Reizigers die van Toplitz en Carlsbad komen, eenparig verzekerd, dat men van niets, dat naar Oorlog zweemt, hoort.

ASCHAFFENBURG den 27 Augustus. Men herinnert zig, dat onlangs de Duitfche Dagbladen gemeld hebben, dat drie groote Mogendheden binnen kort eene byeenkomst stonden te houden, thans spreekt men van eene vereeniging van verscheiden gekroonde Hoofden te Straatsburg, en in het byzonder der Souvereinen van het Rhyneverbond. Ook wil men, dat de Troepen der hoorden van den Rhyne een afzonderlyk Legercorps zullen uitmaken, onder de benaming van het Leger van Reserve van den Rhyne.

De Divisie-Generaal Michaud, is thans Gouverneur van Maagdenburg; hy werd den 13 dezer in die hoedanigheid met veel luister aangefeld.

De Prins van Nassau-Uffingen heeft eene bevel gegeven, waar hy de onbepaalde vryheid der Huwelyken tusschen de Roomschegezinden, de Lutherfchen en de Hervormden in de Nassausche Staaten verloed word. De Kinderen uit deze Huwelyken geboren, moeten, in alle gevallen, in den Godsdienst hunns Vader opgevoed worden, onder beding, dat wanneer zy veertien jaaren bereikt hebben, zy vryheid zullen hebben een anderen Godsdienst te kiezen dan dien, in welken zy opgevoed zyn.

Men ziet thans in het licht een Hoogduitsch Dagblad, ten tytel voerende: *Salameth*, zynde voor de Jooden bestemd. Dit tydchrift door Jooden opgesteld, handelt over al het geen kan toebrengen tot verlichting der Eeuw, voor de genen die den Mozaïfchen Godsdienst belyden, hunnen zedelyken en burgerlyken staat kan verbeteren, en vooroordeelen weg nemen, die hen afzonderen van de overigen hunner Medeburgers.

De vermaarde Kotzebue zal eene verzameling van al zyne Werken in 40 Boekdeelen uitgeven.

F R A N K R Y K .

MONTPELLIER den 21 Augustus. Den 9 dezer hoorde men op eens verscheiden onderaardfche stemmen in het Seminarium dezer Stad. Men luisterde met veel oplettendheid; deze stemmen vermeerderden zig en deden zig sterker hooren. Het had den schyn van ongelukkigen, die men vermoorde en die om hulp riepen. De jonge Priesters openden de Kelders, maar durfden er niet in afklimmen; echter tyoort men elkander aan en men vat moed, doorzocht de Kelders, vind er niets in. Weldra komen de stemmen van een anderen kant; men verbeeldt zig in eene andere Kamer de stem van een jongen opgeschrevenen te hooren, die de vervolgen der Gensd'Armes onvlygt en in het Seminarium eene schuilplaats zoekt, zig aldaar verborgen gehouden heeft zedert verscheiden dagen, zonder iets te eeten, en een weinig Broods vraagt. Men doorzocht deze Kamer, en de stem scheep toen uit een ander Vertrek te komen; men ging er in, toen verwyderde de stem en verhef zig, de opgeschrevene is op het dak, men twyfelt er niet aan; de Abten maakten gereedheid om er op te klimmen, brengen Ladders aan, toen een vreemdeling, die in het Seminarium gekomen was om het te bezigtigen, die zig midden onder hen bevond, hen overal volgde, hen waarfchouwt, dat zy eene begunsteling volgen. Deze vreemdeling was de buikfpreker Comte. Hy verlaat deze Stad, alwaar hy verscheiden zeer klugtige toneelen gegeven heeft. Hy g. bruikt zyne stem naar goedvinden, hy doet ze in een Koffer; men opent die, en de begunsteling houd nog aan. Hier is het beeldnis, dat men vraagt en het welk antwoord; daar is het gedruis van onderscheiden Werktuigen.

Men verhaalt een anderen trek van dien Buikfpreker: Een Boer naar zyn Dorp terug kerende, ging op zynen Ezel zitten, op eens begon de Ezel tegen hem te spreken, en zeide hem by herhaling: *stap af, stap af, ik heb U genoeg gedragen; gy moet my dragen.* De Boer van schrik bevangen, springt van den Ezel, loopt naar het Dorp en roept *mirakel!* men spot met hem; ondertusschen volgt hem een groot getal Liedden; men gaat den Ezel te gemoet. Deze spreekt de menigte aan, en dreigt de Dorpelingen met de grootste plagen, indien zy in het vervolg niet zagter zyn omtrent die van zyne soort. De Boeren zweeren allen bevende, alle zorg en oplettenheid voor hunne graauwtjes te hebben, en men verzekert, dat zy huane beloften zeer getrouw houden.

PARYS den 27 Augustus. Men verzekert alhier, dat het Hof van Weenen, even als dat van Rusland, den nieuwen Koning van Spanjen plechtiglyk erkend heeft. Een onzer Dagbladen deelt die tyding op de volgende wyze mede: Brieven uit Weenen van eene jonge dagtekening inelden, dat de Keizer van Oostenryk, op het voorbeeld van den Keizer van Rusland, den nieuwen Koning van Spanjen, *Joseph Napoleon*, plechtig erkend heeft. Deze tyding bewyft hoe weinig vertrouwen dat de belachelijke Vertellingen verdienen, die de Staatkundigen van de Beurs, zedert eenige dagen met betrekking tot de gezindheid van het Hof van Weenen verspreid hebben. In andere Dagbladen wordt deze tyding nog sterker en in de volgende bewoordingen medegedeeld: Alle de Mogendheden van het vaste Land hebben zich gehaast om den nieuwen-Koning van Spanjen te erkennen; ook Rusland en Oostenryk, dit is zeker, hebben zulks gedaan.

In de gepasteerde week, is een Janitzaar, *Cara Mustafa* genaamd, als Courier van de Porte, uit Konstantinopelen alhier aangekomen.

By een Keizerlyk Besluit van den 11 dezer is bepaald, dat de Fransche Confuls voor de Certificaten d'Origine, welke zy geauthoriseerd zyn te geven, kunnen vragen, te weten: van de Goederen, die te Land vervoerd moeten worden, twee Franken voor het eerste en 25 Centimes voor alle verdere decimale Quintalen (elk decimaal Quintaal bedraagt ruim 200 Ponden;) en voor de Goederen, die te Scheep vervoerd worden, 6 Franken per Scheeps Lading van 200 decimale Quintalen, 10 Franken per Lading van 200 tot 400, 15 Fr. per Lading van 400 tot 750, 20 Fr. per Lading van 750 tot 1000, 30 Fr. per Lading van 1000 tot 1500, 40 Fr. per Lading van 1500 tot 2000, en 50 Franken per Lading van 2000 of meer decimale Quintalen.

En onzer meest geachte Dagbladen deelt zynen Lezeren het volgend uittrekfel mede van het Engelsch Dagblad *the Times*, in dato 8 Augustus:

„ De Generaal Stewart en de Generaal Gootte *Manningham*, zyn te Portsmouth aangekomen, waar zy zich naar Spanjen moeten inscheppen.

„ Vrydag avond is de Colonel *Bonbury*, van het 3de Regiment, vertrokken om zich by de Armée in Spanjen te gaan voegen.

„ Wy hebben uittrekfels uit de Spaansche Nieuwspapieren ontvangen. Zy zyn van een zeker gewigt, in zo verre zy ons den maatfap geven van de uitwerking, welke de slag van Rio Secco op de gemoederen gemaakt heeft. De overwinning is niet aan den kant der Spanjaarden geweest.

„ Men zegt, dat het Gouvernement voornemens is om een zeker getal Officieren op halve Soldy in activiteit te stellen, ten einde dezelve te gebruiken tot organisatie der massa's van Patriotten in Spanjen en in Portugal. Zy zullen boven die halve Soldy van de Gouvernemen-ten van Spanjen en Portugal nog heele Soldy ontvangen.”

